

Emek Sömürüsü Yapan Kamu Olunca Kime Ne Diyelim?

Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde yaklaşık 22 yıldır süregelen ücretli öğretmenlik modeliyle yapılan haksızlıkları önceki yazılarımda işlemiştim.

Henüz bilmeyenler için kısa bir özet geçerse; Ücretli Öğretmenlik, aslında beklenmeyen ani ve acil durumlar nedeniyle öğretmensiz kalan öğrencileri mağdur etmemek için bölgede bulunan öğretmen adaylarını, onlar da yoksa en yakın kişileri ders saati ücreti karşılığında eğitimde geçici görevlendirme için taşra teşkilatına verilen idari bir ruhsattır.

Ancak; Milli Eğitimin yeterli sayıda öğretmen alımına gitmemesi ve ataması yapıldığı halde çeşitli nedenlerle göreve başlamayan öğretmenlerin olması yüzünden, giderilemeyen ihtiyacın da karşılanması gerekiyordu. Milli Eğitimin taşra teşkilatı, geçici bir çözüm olan Ücretli Öğretmenlik statüsünü alternatif bir istihdam modeline çevirerek her derdine derman gibi tepe tepe kullanmaya başladı! İl/İlçe Milli Eğitim ve Okul Müdürleri ekonomik(!) ve pratik bir çözüm buldukları, Veliler de çocukları öğretmensiz kalmadığı için memnun ve mesut oldular. Veliler ve öğrencilerin çoğunluğu Ücretli Öğretmenlerin yaşadığı sorunlardan bihaber şekilde eksiksiz hizmet almaya devam ettiler.

Öğretmenlik şartlarını taşıyan adaylardan; KPSS puanı yüksek olduğu halde kontenjan açılmadığından atanamayanlar, atanan branşlarda yüksek rekabet nedeniyle dereceye giremeyenler vb. başta olmak üzere, Müdürlüklere başvuranlar içinden KPSS puanı, bölüm yetkinliği gibi kriterlerle (bazı yerlerde sosyal endikasyon dediğimiz torpille seçim iddiaları da var) seçilen öğretmenler ücretli sözleşmesi imzalayarak ağır şartlar ve yetersiz kazançlar sağlayan bu düzenin gönüllü kölesi oldular. Mesleklerini, çocukları ve memleketimizi sevdikleri için bile bile her zorluğa katlandılar. Öğretmen eksikliğini hissettirmeden, Milli Eğitim Bakanlığının acziyetini belli etmeden, dağ-bayır uzak mecra dinlemeden gidip çalıştılar. Okullarımızdan Bayrağımızı indirmediler! Evlatlarımızın geleceğine ulvi bir emekle değer kattılar!

Ücretli öğretmenlerin ders saat ücretleri çok düşüktür. Haftalık 30 saat ödeme sınırları vardır. Metazori tutulan nöbetlerden ve rehberlik derslerinden ek ücret alamazlar. Ailede ölüm, hastalık, izin, resmi tatil vb. herhangi bir nedenle giremedikleri derslerin ücretleri de kesilir. İlk defa 6 Şubat depremleri sonrasında verilen 2 haftalık arada ders ücretlerinin ödeme kararı çıktı. SGK prim günleri asla tam yatırılmaz ve emeklilikleri hayal olur. İş güvenceleri yoktur. Okul Müdürlerinin keyfi kararıyla veya ansızın gelen bir kadrolu atamasıyla sözleşmeleri feshedilir. Yarından itibaren derse gelmeyin denilir. Kış ortasında bile işsiz kalabilirler. Bu güvensiz zemin, yöneticilerin suiistimaline, tacizine ve mobbing gibi eziyetlerine davetiye çıkarır. Diğer öğretmenler kendilerinden daha aşağıda görür, selam ve sosyal etkileşimden dahi kaçınır. Veliler ve onlardan duyup gören öğrenciler saygısız davranır, dalga geçer. Öğretmenlere verilen maddi ve manevi haklardan faydalanamazlar. Zaman geçtikçe ailevi sorumlulukları ve maddi bağımlılığı da artan ücretli öğretmenlerin, koruma kalkanları iyice düşer, her şeye istemeden de olsa eyvallah demek zorunda kalır, çaresizlikten katlanırlar.

Bu fiili emek sömürüsünün sadece Milli Eğitimde olduğunu sanıyordum! Meğer başka kurumlarımızda da aynı sancı ve sıkıntılar yaşanıyormuş!

Milli Eğitim Bakanlığının Halk Eğitim Merkezlerinde emektar Usta Öğreticilerimiz, Diyanet İşleri Başkanlığında fahri Kur'an Kursu hocalarımız, en tuhafı da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında çok sayıda meslekten çalışanlarımız aynı sömürü düzenine yakalanmış biçareler gibi dert yaşıyorlarmış! Şartlarında küçük farklar olsa da hepsi ortak ücret yetmezliği, eksik SGK primi, iş güvencesizliği, ölüm ve hastalık gibi hallerde dahi kesilen ücretler gibi sorunlarla yüzleşiyorlar.

Milli Eğitim ve Diyanet'in öğretmen, eğitmen, usta öğretici gibi eğitim odaklı sömürüsünü anladım da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının psikolog, sosyolog, büro memuru, sosyal hizmet uzmanı, öğretmen, hemşire gibi temel meslek gruplarından 2800 kadar insanı, neredeyse 17 yıldır acımadan sömürdüğünü duyunca çok şaşırdım! Hadi canım o kadar da değildir desem de Aile Bakanlığının taşra teşkilatının hemen her biriminde bu personeli tepe tepe kullandığını, önemli komisyon ve kurul gibi yerlerde dahi görev verdiğini öğrendim. Bakanlığın temel felsefesine kökten zıt kalan bu köleci zihniyetin, nasıl olup da bunca yıldır sürdüğünü anlamak mümkün değil! Zulmeden, sömüren, yetkisini kötüye kullanan Devletin Bakanlıkları ve Diyanet İşleri Başkanlığı gibi özel birimleri olursa, kime ne diyelim Allah aşkına!?

Sonuç olarak, saat ücretli ders veya hizmet alım şekli ancak kısa süreli ihtiyaçlar için makul ve gerekli olabilir. Aksi taktirde bizzat Devlet tarafından kaçak ve haksız personel istihdamına dönmüş olur. Devlet böyle yaparsa özel sektör geri kalır mı? Bu sömürüden onlar da cesaret alıp ileri gitmez mi? Tüm Bakanlık ve kurumlarımızda ücretli sistem için bir süre ve şart kısıtlaması getirilmelidir. Bu zamana kadar emekleri sömürülen ve mağdur edilen öğretmen veya personelin de liyakat esasına göre asli kadrolarına atamaları yapılmalıdır. Bu atamalar normal KPSS atama kontenjanlarından bağımsız yapılmalı ve zaten temsilen çalıştıkları kadrolar odaklı olmalıdır. Atamaya uygun olmayanların SGK eksiklerini tamamlama vb. iyileştirmeler ile en kısa sürede kurumlardan ilişiklerinin kesilmesi, hizmet akışını aksatmadan yerlerine atamaların yapılması sağlanmalıdır.